

UŞAQ VƏ AİLƏLƏRƏ DƏSTƏK MƏRKƏZLƏRİ HAQQINDA ƏSASNAMƏ

1.Ümumi müddəalar

1.1. «Uşaq və Ailələrə Dəstək Mərkəzləri» (bundan sonra «Mərkəzlər») bu Əsasnamənin 6-jı bəndində göstərilən şəxslərə icma əsaslı alternativ xidmətlər göstərən, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin (bundan sonra «Komitə») strukturuna daxil olan müəssisələridir.

1.2. Mərkəzlər Komitəyə tabedir və onların Əsasnaməsi Komitə tərəfindən təsdiq edilir.

1.3. Komitə Mərkəzlərin fəaliyyətini təşkil edir, işini istiqamətləndirir, rəhbərliyə və əməkdaşlara metodiki köməklik göstərir, onların fəaliyyətinə müntəzəm nəzarət edir, Mərkəzlərin fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi, onların maddi-texniki təchizatı ilə bağlı məsələləri həll edir. Mərkəzlər Komitə tərəfindən təsdiq olunmuş metodik tövsiyələr əsasında fəaliyyət göstərir.

1.4. Mərkəzlər Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına, Azərbaycan Respublikasının Qanunlarına, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərman və Sərəncamlarına, Nazirlər Kabinetinin Qərar və Sərəncamlarına, digər normativ hüquqi aktlara, həmçinin bu Əsasnaməyə uyğun olaraq fəaliyyət göstərir.

2. Mərkəzlərin fəaliyyət istiqamətləri

2.0. Mərkəzlər aşağıdakı itistiqamətlər üzrə fəaliyyət göstərir:

2.0.1. Mərkəzlərin yerləşdiyi ərazidə bu Əsasnamənin 6-cı bəndində göstərilən şəxslərin müəyyən olunması və onlar üçün müxtəlif icma əsaslı fəaliyyətlərin təşkili;

2.0.2. bu Əsasnamənin 6-cı bəndində göstərilən şəxslərə onların hüquqlarının, azadlıqlarının və qanuni mənafelərinin müdafiəsi ilə bağlı köməkinin göstərilməsi;

2.0.3. bu Əsasnamənin 6-cı bəndində göstərilən şəxslərin problemlərinin həlli istiqamətində, onların cəmiyyətə qoşulmasının təmin edilməsi məqsədilə zəruri tədbirlərin həyata keçirilməsi,

2.0.4. fəaliyyət göstərdiyi ərazidə bu Əsasnamənin 6-cı bəndində göstərilən şəxslərin Mərkəzin resurslarından, və icmada mövcud olan sosial xidmətlərdən bəhrələnməsini təşkil etmək;

2.0.5. müvafiq regionda ailə, qadın və uşaq problemləri ilə bağlı tədqiqatların, monitorinqlərin, vəziyyəti əks etdirən təhlillərin aparılması və sahənin inkişafı ilə bağlı təkliflərin hazırlanması;

2.0.6. müvafiq regionda ailə, qadın və uşaq problemlərinin həllinə yönəlmiş layihələrin hazırlanması və həyata keçirilməsi;

2.0.7. müvafiq regionda ailə, qadın və uşaq problemləri ilə bağlı icma daxili marifləndirmə və məlumatlandırma tədbirlərinin təşkili;

2.0.8. uşaq əməyinin istismarının, uşaqların təhsildən yayınmasının və s. mənfi halların qarşısının alınması ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsi;

2.0.9. məişət zorakılığının, insan alverinin, narkoloci xəstəliklərin, QİÇS- in profilaktikası ilə bağlı maarivləndirici preventiv tədbirlərin təşkili.

2.0.10. yerləşdiyi ərazilərdə erkən nikahların qarşısının alınması ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsi;

2.0.11. bu Əsasnamənin 6-cı bəndində göstərilən şəxslərin peşə hazırlığının təşkili ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsi;

2.0.12. ailə dəyərlərinin təbliği, ailələrə hüquqi və sosial-psixoloji xidmətlərin təşkili, bu sahədə sosial yönümlü layihələrin həyata keçirilməsi;

2.0.13. istedadlı uşaqların müəyyən edilməsi, uşaqların yaradıcı mühitdə tərbiyələndirilməsi, onların yaradıcı potensialının inkişafına köməklik göstərilməsi;

2.0.14. uşaqlarda cəmiyyətə və qanunlara hörmət ruhunda davranışın formalaşdırılmasına yönəldilmiş proqram və metodikaların həyata keçirilməsi;

2.0.14. ailə, qadın və uşaq problemlərinin həlli ilə bağlı digər tədbirlərin həyata keçirilməsi.

3. Mərkəzlərin vəzifələri

3.0. Mərkəzlərin vəzifələri aşağıdakılardan ibarətdir:

3.0.1. öz səlahiyyətləri daxilində insan və vətəndaş hüquqlarının və azadlıqlarının, xüsusilə qadın və uşaq hüquqlarının həyata keçirilməsini təmin etmək və onların pozulmasının qarşısını almaq;

3.0.2. səlahiyyətləri daxilində müvafiq sahədə dövlət siyasətinin həyata keçirilməsində iştirak etmək;

3.0.3. fəaliyyət göstərdiyi ərazilərdə dövlət proqramlarından və inkişaf konsepsiyalarından irəli gələn tədbirləri həyata keçirmək;

3.0.5. fəaliyyət göstərdiyi ərazilərdə bu Əsasnamənin 6-cı bəndində göstərilən şəxslərin/ailələrin problemlərini öyrənmək və əlaqədar yerli dövlət orqanları ilə birlikdə onların həlli üçün tədbirlər görmək;

3.0.6. Mərkəzlərin məqsədlərinə nail olmaq üçün əlverişli mühit yaratmaq;

3.0.7. Mərkəzlərin fəaliyyətinə cəlb olunmuş şəxslər/ailələrə yüksək keyfiyyətli, müasir metodikalara əsaslanmış xidmətlər göstərmək;

3.0.8. fəaliyyətlərin dairəsinin genişləndirilməsi, onların təkmilləşdirilməsi üzrə mütəmadi olaraq tədbirlər həyata keçirmək;

3.0.9. göstərilən fəaliyyətlərin icmanın ehtiyaclarına uyğunluğunu və müraciətcilərin təhlükəsizliyini təmin etmək;

3.0.10. işçilərin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsini, bacarıqlarının artırılmasını təmin etmək;

3.0.11. Mərkəzə ayrılan büdcə vəsaitlərinin və digər maliyyə vəsaitlərindən təyinatı üzrə səmərəli istifadə olunmasını təmin etmək;

3.0.12. mühasibat uçotunun qanunvericiliyə uyğun aparılmasını təmin etmək;

3.0.13. Mərkəzin işçiləri tərəfindən qanunvericiliyin tələblərinə ciddi əməl olunmasını, müraciət edən şəxslərin şəxsi həyatı ilə bağlı məlumatların yayılmamasını;

3.0.14. Mərkəzdə sanitariya-gigiyena və yanğın təhlükəsizliyi qaydalarına əməl olunmasını təmin etmək.

4. Mərkəzlərin hüquqları

4.0. Mərkəzlərin hüquqları aşağıdakılardan ibarətdir:

- 4.0.1. müvafiq sahədə öz fəaliyyətinin istiqamətlərinə, fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsinə dair təkliflər vermək;
- 4.0.2. öz səlahiyyətləri daxilində dövlət proqramlarının həyata keçirilməsində iştirak etmək;
- 4.0.4. fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun təhlillər və ümumiləşdirmələr aparmaq, analitik materiallar hazırlamaq, təkliflər vermək;
- 4.0.5. Mərkəzlərin işçilərinin bacarıqlarının və peşəkarlıq səviyyəsinin artırılması üçün tədbirlər görmək;
- 4.0.6. müvafiq sahədə müxtəlif trening, kurs, seminar və digər tədbirləri təşkil etmək;
- 4.0.7. fəaliyyət istiqamətləri üzrə bukletlər, plakatlar, nəşrlər və digər təbliğat xarakterli məmulatlar hazırlamaq;
- 4.0.8. Komitə ilə əvvəlcədən razılaşdırılmaqla, qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada sərəncamında olan dövlət əmlak barəsində hüquqları həyata keçirmək;
- 4.0.9. öz fəaliyyətinə və əməkdaşlığa könüllüləri və yerli əhalini cəlb etmək;
- 4.0.10. fəaliyyət göstərdiyi icmada müvafiq yerli icra hakimiyyəti orqanları, yerli özünü idarəetmə orqanları, qeyri-hökumət təşkilatları və digər subyektlərlə əməkdaşlıq etmək, zəruri hallarda onlardan məlumat almaq.

5. Mərkəzlərin həyata keçirdiyi fəaliyyətlər

5.0. Mərkəzlər fəaliyyət istiqamətlərinə və vəzifələrinə uyğun olaraq aşağıdakı fəaliyyətləri həyata keçirir.

- 5.1.1. Müraciətçilərin aidiyyəti üzrə məlumatlandırılması və xidmətlərə yönəltmə
- 5.1.2. qadınlara və uşaqlara yönəlmiş psixoloji dəstək;
- 5.1.3. Hüquqi məlumatlandırma və zəruri hallarda məsləhətlərin təşkili(bu istiqamətdə hüquqlarla bağlı bukletlər çap etdirilir və paylanır)
- 5.1.4. sosial dəstək layihələrinə cəlb etmə
- 5.1.5. sosial-psixoloji reabilitasiyanın təşkili; fərdi, qrup və ailə terapiyası.
- 5.1.6. məişət zorakılığı hallarının qarşısının alınması istiqamətində çap materialları hazırlayır
- 5.1.7. icma daxili məlumatlandırma və maarifləndirmə işlərinin aparılması; müvafiq sahədə trening və seminarların təşkili;
- 5.2.1. Ailələrin psixososial qiymətləndirilməsi, fərdi inkişaf planının tərtib olunması(keyz menecment – fərdi halların idarə olunması)
- 5.2.4. Valideyn və uşaq bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi proqramları; inkişaf qiymətləndirmə testləri, fərdi və qrup inkişaf etdirici məşğələlər
- 5.2.6. Uşaqların asudə vaxtlarının səmərəliliyi üçün dərnəklər, müsabiqələrin keçirilməsi, ekskursiyalar və gəzintilərin təşkili.
- 5.2.7. işsiz və işaxtaran şəxslərin peşə hazırlığına və yenidən ixtisaslaşmasına yönəlmiş müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi;
- 5.2.8. informasiya-kommunikasiya texnologiyaları və xarici dil dərnəklərinin təşkili;

5.2.9. uşaq hüquqları və ailə münasibətləri təlimlərinin təşkili

6. Mərkəzlərin fəaliyyətlərindən bəhrələnən şəxslər/ailələr

6.1. Mərkəzlər aşağıdakı şəxslərə/ailələrə xidmət göstərirlər:

6.1.1. sosial təhlükəli vəziyyətdə olan yetkinlik yaşına çatmamış şəxslər və onların ailələri;

6.1.2. valideyn himayəsindən məhrum olan, kimsəsiz və baxımsız uşaqlar;

6.1.3. fiziki və əqli əlilliyi olan, habelə sağlamlıq imkanların məhdud olan uşaqlar/yeniyetmələr və onların ailə üzvləri;

6.1.4. qaçqın və məcburi köçkün, habelə şəhid ailələrindən olan uşaqlar və onların ailə üzvləri;

6.1.5. uşaq müəssisələrində olan uşaqlar/yeniyetmələr və onların ailə üzvləri; dövlət uşaq müəssisələrindən bioloji və ya alternativ ailələrə verilən uşaqlar

6.1.6. tək valideyni (qəyyum və himayəçisi) olan uşaqlar;

6.1.7. aztəminatlı ailələr.

6.1.8. zorakılığa məruz qalan şəxslər; məişət zorakılığına məruz qalmış qadınlar, məişət zorakılığına məruz qalmış uşaqlar, məişət zorakılığının şahidi olmuş uşaqlar.

6.1.9. ailədaxilində münaqişə olan ailələr və uşaqlar,

6.2. Mərkəzlər fiziki və əqli əlilliyi olan uşaqlara onların valideynlərinin və digər qanuni nümayəndələrinin razılığı ilə xidmət göstərir.

7. Mərkəzlərin idarə olunması və işin təşkili

7.1. Mərkəzlər hüquqi şəxsdir, müstəqil balansla, müvafiq xəzinə hesabına, möhürə, ştampla və digər rekvizitlərə malikdir.

7.2. Mərkəzlərin strukturu, ştat jədvəli və xərclər smetası ayrılmış büdcə təsisatı daxilində Komitə sədri tərəfindən təsdiq olunur. Mərkəzlər dövlət büdcəsi vəsaitləri hesabına, habelə qanuna zidd olmayan digər mənbələrdən maliyyələşdirilir.

7.3. Mərkəzlərin idarə olunması, gələcək inkişafı və fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı məsələlər Komitə tərəfindən həll edilir. (Komitənin Regional Mərkəzlərlə İş Şöbəsi)

7.4. Mərkəzlərin rəhbərləri Komitənin sədri tərəfindən vəzifəyə təyin olunur və vəzifədən azad olunur, onun barəsində həvəsləndirmə və intizam tənbeh tədbirləri Komitənin sədri tərəfindən görülür. Mərkəzlərin işçiləri Mərkəzlərin rəhbərləri tərəfindən Komitə ilə razılaşdırılmaqla işə götürülür, işdən azad olunur, onların barəsində həvəsləndirmə və intizam tənbeh tədbirləri Mərkəzlərin rəhbərləri tərəfindən görülür.

7.5. Mərkəzlərin rəhbərləri öz səlahiyyətləri daxilində Mərkəzlərə həvalə edilmiş vəzifələrin yerinə yetirilməsini təşkil edir və buna görə məsuliyyət daşıyırlar.

7.6. Mərkəzlərin rəhbərləri ali təhsilli, müvafiq sahədə 5 ildən az olmayan iş stajına malik olmalıdır.

7.7. Mərkəzlərin rəhbərləri və işçiləri Azərbaycan Respublikasının Əmək Məjəlləsi ilə müəyyən edilmiş qaydada işə götürülür və işdən azad edilir. Mərkəzlərə yeni işçilər götürüldükdə onlara ilkin təlimlər keçirilir.

7.8. Mərkəzlərə direktor və işçilər təyin edilərkən onların nəzəri, metodiki hazırlığı, bu Əsasnamənin 6-cı bəndində göstərilən şəxslərlə, xüsusilə uşaqlarla işləmək qabiliyyəti, həssaslığı, intizam və məsuliyyəti, təşəbbüskarılığı, işə yaradıcı münasibəti və idarəetmə qabiliyyəti ciddi nəzərə alınmalıdır.

7.9. Mərkəzlər Komitənin kollegiyası tərəfindən hər növbəti ilin yanvar ayında təsdiq olunan iş planlarına uyğun olaraq fəaliyyət göstərir.

7.10. Mərkəzlərdə bir qayda olaraq lazımi avadanlıqla təhiz edilmiş məşğələ, psixoloq, sosial iş, dərnek və terapiya otaqları, təlim zalı, mətbəx, sanitariya-gigiyena otağı və digər yardımçı otaqlar təşkil olunur.

7.11. Uşaqların gəzintilərə, ekskursiyalara, mədəni-kütləvi tədbirlərə aparılıb gətirilməsi və digər ehtiyacların ödənilməsi məqsədilə Mərkəzlərə nəqliyyat vasitəsi ayrılır.

7.12. Şərait və imkanlar nəzərə alınmaqla Mərkəzlər nəzdində yardımçı təsərrüfat təşkil edilə bilər. Yardımçı təsərrüfatdan, uşaqların əl işlərinin, habelə digər istehsal olunan əşyaların və məmulatların satışından əldə olunan gəliri, eləcə də fiziki və hüquqi şəxslərin ianələrini cəmləşdirmək və onların istifadəsini təmin etmək üçün Mərkəzlərin xüsusi hesabı açılır. Xüsusi hesabda toplanmış vəsaitlər yalnız Mərkəzlərin maddi-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılmasına, iş prosesində yaranan ehtiyacların ödənilməsinə, mədəni-kütləvi tədbirlərin keçirilməsinə Mərkəzlərin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsinə yönəldilə bilər.

7.13. Mərkəzlərdə kargüzarlıq və mühasibat uçotu Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada aparılır. Hər ilin sonunda Mərkəzlərdə inventarlaşma aparılmalıdır. Mərkəzlərin fəaliyyəti, kargüzarlığın və mühasibat uçotunun aparılması, habelə inventarlaşmanın nəticələri barədə ildə bir dəfədən az olmayaraq Komitəyə müfəssəl yazılı hesabat verilməlidir.

7.14. Mərkəzlərin işçi heyəti Mərkəzin əmlakının qorunub saxlanmasına, Mərkəzlərdə təhlükəsizliyin təmin edilməsinə, sağlamlığın qorunmasına, sanitariya-gigiyena rejiminin yaradılmasına və əmək intizamına əməl edilməsinə görə məsuliyyət daşıyırlar.

7.15. Mərkəzlərin fəaliyyəti ilə bağlı yaranan çətinliklər və neqativ hallar barədə dərhal Komitəyə məlumat verilməlidir. (Regional Mərkəzlərlə iş Şöbəsinə)

8. Mərkəzlərin işçilərinin məsuliyyəti

Mərkəzlərin direktorları və işçiləri vəzifələrini lazıminca yerinə yetirmədikdə, əmək və icra intizamını pozduqda, hüquqlarından sui-istifadə etdikdə və ya əmək müqaviləsi üzrə öhdəliklərini icra etmədikdə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən olunmuş qaydada məsuliyyətə cəlb edilir.

9. Mərkəzlərin əmlakı

Mərkəzin bütün əmlakı, o cümlədən alınmış proqram təminatı, ləvazimat, inventar, kompüter və digər avadanlıq məqsədyönlü istifadə olunmalı və qorunub saxlanılmalıdır. Mərkəzlər həmin əmlakı heç bir halda özgəninkiləşdirə və mübadilə edə bilməzlər.

10. Mərkəzlərin ləğv olunması

Uşaq və Ailələrə Dəstək Mərkəzləri qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada ləğv edilir.